

Podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną - course description

General information	
Course name	Podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną
Course ID	05.6-WP-PSSM-ERNI
Faculty	Faculty of Social Sciences
Field of study	Special education
Education profile	academic
Level of studies	Long-cycle studies leading to MS degree
Beginning semester	winter term 2022/2023

Course information	
Semester	7
ECTS credits to win	4
Course type	obligatory
Teaching language	polish
Author of syllabus	dr hab. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk, prof. UZ

Classes forms					
The class form	Hours per semester (full-time)	Hours per week (full-time)	Hours per semester (part-time)	Hours per week (part-time)	Form of assignment
Lecture	15	1	9	0,6	Exam
Class	15	1	9	0,6	Credit with grade

Aim of the course

1. Zapoznanie studentów z problematyką edukacji i rehabilitacji oraz społecznej integracji, inkluzji i wspierania osób z niepełnosprawnością intelektualną.
2. Zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi istoty, koncepcji, etiologii, diagnozy, profilaktyki niepełnosprawności intelektualnej.
3. Uwrażliwienie studentów na konieczność modyfikacji postaw społecznych wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz respektowania ich praw.

Prerequisites

Wiedza z zakresu przedmiotów: pedagogika specjalna, psychologia rozwoju człowieka, psychologia kliniczna

Scope

Problematyka wykładów:

1. Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną, jako swoisty system o charakterze teoretycznym i praktycznym w procesie przemian; przedmiot zainteresowań, cele, zadania i rys historyczny. Wielowymiarowość procesu rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz współczesne systemy ich kształcenia (w Polsce i innych krajach); istota, zadania, cele rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną.
2. Koncepcje, perspektywy badawcze, interpretacje istoty i kryteria diagnostyczne niepełnosprawności intelektualnej, ich konsekwencje dla edukacji i rehabilitacji osób z tą niepełnosprawnością. Upodmiotowienie osoby z niepełnosprawnością intelektualną w procesie edukacji i rehabilitacji.
3. Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w perspektywie ekosystemu. Społeczno-ekologiczne ujęcie niepełnosprawności intelektualnej i jego konsekwencje dla systemu wsparcia, kształcenia i rehabilitacji osób z tą niepełnosprawnością.
4. Proces społecznej integracji i inkluzji osób z niepełnosprawnością intelektualną; założenia, koncepcje, zasady, środowiskowo-pedagogiczne uwarunkowania, możliwości i formy realizacji. Mapa problemów w dyskursie na temat społecznej i edukacyjnej integracji oraz inkluzji osób z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce. Organizacja edukacji specjalnej osób z niepełnosprawnością intelektualną, jej wielotorowość i zróżnicowanie; analiza kryteriów tego zróżnicowania.
5. Rola pedagogów specjalnych, nauczycieli i innych profesjonalistów w procesie rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Problemy współczesnego kształcenia nauczycieli-pedagogów specjalnych, krytyczna analiza ich profesjonalnego przygotowania.
6. Problemy rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną i możliwości ich wspierania. Podmiotowa rola rodziny w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną.
7. Kwestie deinstytucjonalizacji i możliwości inkluzji społecznej dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wskazanie najistotniejszych współczesnych problemów w życiu, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w celu ich eliminowania - konieczność uwrażliwiania społeczeństwa na potrzeby tych osób, usuwania negatywnych postaw i uprzedzeń, wskazywanie możliwości normalizacji życia we wszystkich jego sferach - edukacyjnej, rodzinnej, społecznej, zawodowej itp.

Problematyka ćwiczeń:

1. Niepełnosprawność intelektualna i osoba z tą niepełnosprawnością w perspektywie historycznej. Przemiany w społecznych postawach wobec tych osób oraz działaniach na rzecz ich edukacji, rehabilitacji, integracji i normalizacji warunków życia.
2. Koncepcje, perspektywy badawcze niepełnosprawności intelektualnej, np. psychobiologiczna, psychorozwojowa, psychospołeczna i pedagogiczna; analiza ujęć istoty i kryteriów diagnostycznych tej niepełnosprawności w klasyfikacjach ICD-10 i ICD-11 (Międzynarodowej Klasyfikacji Statystycznej Chorób i Problemów Zdrowotnych WHO), DSM-5 (Klasyfikacji Zaburzeń Psychicznych APA), ICF (Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia WHO) oraz AAIDD (Amerykańskiego Towarzystwa

- Niepełnosprawności Intelktualnej i Rozwojowej)). Krytyczna analiza kryteriów diagnostycznych niepełnosprawności intelektualnej (z uwzględnieniem najnowszych badań inteligencji) i ich konsekwencji dla oceny możliwości rozwoju i funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną.
3. Społeczno-ekologiczny wymiar niepełnosprawności intelektualnej i znaczenie spersonalizowanego wsparcia dla funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną; problemy diagnozy i określania zakresu wsparcia oraz warunków jego udzielania. Ustalanie profilu wsparcia tych osób w oparciu o koncept Schalocka.
4. Znaczenie etiologii w diagnozie niepełnosprawności intelektualnej, jej wieloczynnikowy charakter. Zapobieganie niepełnosprawności intelektualnej jako forma wsparcia; wiązanie etiologii z zapobieganiem i wsparciem w procesie całościowej edukacji i rehabilitacji osób z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej.
5. Charakterystyka procesów orientacyjno-poznawczych, zaburzeń rozwoju sfery intelektualnej i rozwoju mowy itp. u osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wybrane zespoły zaburzeń genetycznych i chromosomowych, np. zespół Downa, Williamsa, Aperta. Możliwości terapii tych osób.
6. Problemy społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną w zależności od wieku; w rodzinie, systemie edukacji, lokalnym środowisku, w sytuacji zatrudnienia.
7. Prawa osób z niepełnosprawnością intelektualną; problem ich respektowania i przestrzegania. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń.

Teaching methods

Wykład problemowy, praca indywidualna i w grupach, dyskusja problemowa

Learning outcomes and methods of theirs verification

Outcome description	Outcome symbols	Methods of verification	The class form
E.11.W1. Wyjaśnia istotę i charakteryzuje różne koncepty/modeli i przyczyny niepełnosprawności intelektualnej, przemiany w jej ujmowaniu oraz możliwości wspierania osób z tą niepełnosprawnością w procesie rehabilitacji, społecznej integracji i inkluzji. Charakteryzuje osoby z niepełnosprawnością intelektualną w różnym stopniu, ich potrzeby i zadania rozwojowe w różnych okresach życia oraz rolę rodziny i możliwości jej wspierania w rehabilitacji, edukacji i inkluzji społecznej tych osób. Opisuje niezbędny zakres kompetencji nauczyciela i pedagoga osób z niepełnosprawnością intelektualną.	• PS_W-04 • PS_W-05	• activity during the classes • an exam - oral, descriptive, test and other	• Lecture • Class
E.11.K2. Student jest wrażliwy na problemy doświadczane przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny, argumentuje konieczność modyfikacji postaw społecznych wobec tych osób oraz respektowania ich praw w procesie edukacji, rehabilitacji i społecznej inkluzji.	• PS_K-04	• activity during the classes • an exam - oral, descriptive, test and other	• Lecture • Class
E.11.K1. Student jest otwarty na rozwój własnych kompetencji zawodowych; docenia znaczenie roli i kompetencji pedagogów specjalnych, nauczycieli i innych profesjonalistów w procesie rehabilitacji, edukacji i inkluzji społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Student potrafi pracować w zespole.	• PS_K-04	• activity during the classes • an exam - oral, descriptive, test and other	• Lecture • Class
E.11.U3. Student analizuje i ocenia dotychczasowe działania i rozwiązania w edukacji i rehabilitacji, jak też w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną; dokonuje ich krytycznej oceny uwzględniając efektywność tych działań dla społecznej integracji i inkluzji dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną.	• PS_U-01 • PS_U-05	• activity during the classes • an exam - oral, descriptive, test and other	• Lecture • Class

Assignment conditions

Ćwiczenia (zaliczenie na ocenę) – aktywność studenta na zajęciach: opracowanie i prezentacja w czasie ćwiczeń zagadnień, problemów przewidzianych w programie przedmiotu (metody kształcenia: praca indywidualna i w grupach, dyskusja problemowa), Narzędzie weryfikacji: przygotowane, adekwatnie do danego tematu zajęć, zagadnienia problemowe; przykładowe problemy dyskutowane na zajęciach:

- współczesne rozwiązania w procesie rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną
- realizacyjne słabości edukacji integracyjnej i włączającej osób z niepełnosprawnością intelektualną
- upodmiotowienie dziecka/osoby z niepełnosprawnością intelektualną w procesie rehabilitacji i kształcenia

Skala ocen za aktywność: ndst. (0 pkt.), dst. (3,0 pkt.), dst. plus (3,5 pkt.), dobry (4,0 pkt.), dobry plus (4,5 pkt.), bardzo dobry (5,0 pkt.)

Ocena na zaliczenie: średnia arytmetyczna ocen uzyskanych za aktywność na zajęciach (ćwiczeniach)

Nieobecność na ćwiczeniach - zaliczenie pisemne tematu zrealizowanego na zajęciach w których student nie uczestniczył

Wykłady - egzamin ustny z zagadnień programowych wykładów opracowanych w formie pytań (student losuje trzy pytania, które są punktowane: 0-5 pkt);

ocena: średnia ocen za odpowiedzi na trzy wylosowane pytania. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest pozytywna ocena ćwiczeń.

Ocena końcowa

- na ocenę z przedmiotu składa się ocena z ćwiczeń (50%) i z egzaminu (50%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu są pozytywne oceny z ćwiczeń i egzaminu.

Recommended reading

1. Bobińska K., Pietras K., Gałęcki K. (red.) (2012) Niepełnosprawność intelektualna – etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia. Wrocław, Wyd. Continuo
2. Janiszewska-Nieścioruk Z., Mróz A., Gembara U. (red.) (2018) (Nie)nowe problemy rozwoju, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza UZ
3. Obuchowska, I. (1999). Dziecko niepełnosprawne w rodzinie. Warszawa: WSiP.
4. Zasępa E. (2016) Osoba z niepełnosprawnością intelektualną. Procesy poznawcze. Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls".
5. Speck O. (2021) Osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia

Further reading

1. Janiszewska-Nieścioruk Z., Nieścioruk J. (2022) The problematics of social and educational inclusion of people with disabilities in Poland, W: Education - Multiplicity of Meanings, Commonality of Goals, / eds. Beata Pitula, Inetta Nowosad, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht Verlage
2. Twardowski A. (red.) (2006) Wspomaganie dzieci z genetycznie uwarunkowanymi wadami rozwoju i ich rodzin. Poznań, PTP
3. Olechnowicz H. (2022) Terapia dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. Warszawa: PWN

Notes

Modified by dr hab. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk, prof. UZ (last modification: 23-04-2022 15:36)

Generated automatically from SylabUZ computer system